

Seat No. : _____

KJ-118

March-2014

M.Com. Part - II

Cost Accountancy, Paper - IV

(Management Accountancy – II)

(Old Course)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 100

સૂચના : દરેક પ્રશ્નના ગુણ સરખા છે.

Instruction : Each question carrying equal marks.

1. સૂરજ ચાંદ લિ.ની નીચે આપેલી માહિતી ઉપરથી ચાલુ ગુણોત્તર, પ્રવાહી ગુણોત્તર, દેવા ઈકિવટી ગુણોત્તર અને માલિકી ગુણોત્તર શોધી, હિસાબી ગુણોત્તરોની મદદથી કંપનીની સધ્ધરતા સમજાવો.

વિગત	31-3-2012	31-3-2012	31-3-2013	31-3-2013
	ના રોજ	ના રોજ	ના રોજ	ના રોજ
	મિલકતો	દેવા	મિલકતો	દેવા
	₹	₹	₹	₹
સ્ટોક	40,000	–	80,000	–
દેવાદારો	1,20,000	–	1,20,000	–
અગાઉથી ચૂકવેલ	8,000	–	–	–
રોકડ સિલક	80,000	–	60,000	–
પરચૂરણ લેણદારો	–	1,00,000	–	1,20,000
દેવીહૂંડી	–	60,000	–	48,000
બેંક ઓ.ડી.	–	–	–	20,000
	2,48,000	1,60,000	2,60,000	1,88,000

વેચાણ 2011-12 ₹ 14 લાખ, 2012-13 ₹ 12 લાખ હતું.

From the following details of Suraj Chand Ltd. find out Current ratio, Liquid ratio, Debt-Equity ratio and proprietary ratio and explain the solvency position from the help of accounting ratios.

Details	As on	As on	As on	As on
	31-3-2012	31-3-2012	31-3-2013	31-3-2013
	Assets	Liabilities	Assets	Liabilities
	₹	₹	₹	₹
Stock	40,000	–	80,000	–
Debtors	1,20,000	–	1,20,000	–
Payment in advance	8,000	–	–	–
Cash on hand	80,000	–	60,000	–
Sundry creditors	–	1,00,000	–	1,20,000
Bills payable	–	60,000	–	48,000
Bank overdraft	–	–	–	20,000
	2,48,000	1,60,000	2,60,000	1,88,000

Sales amounted to ₹ 14,00,000 in 2011-12 and ₹ 12,00,000 in 2012-13.

અથવા/OR

1. (a) કોઈપણ કંપનીના નાણાકીય પત્રકોનું મૂલ્યાંકન કેવી રીતે કરી શકાય તે સમ્બન્ધિત ગુણોત્તરોના સંબંધમાં સમજાવી જરૂરી સૂત્રો સમજાવો.

How can you measure the efficiency of any companies financial statement ? Explain with reference to related ratios and give relevant formula.

- (b) ગુણોત્તર વિશ્લેષણના ઉપયોગો અને મર્યાદાઓ સમજાવો.

Explain utilities and limitations of ratio analysis.

2. ગોવિંદ પટેલ ટ્રેડિંગ કુ. લિ.નું સંચાલક મંડળ વર્ષ 2013-14ના નાણાકીય જરૂરીયાતો માટે અભિપ્રાય માગે છે. તા. 31/3/2013ના રોજનું સંક્ષિપ્ત પાકું સરવૈયું નીચે મુજબ છે :

જવાબદારીઓ	₹	મિલકતો	₹
ઈક્વિટી શેર મૂડી	80,00,000	પાઘડી	12,00,000
અનામત અને વધારો	72,40,000	ફીલ્ડોલ્ડ મકાન	52,00,000
લેણદારો	39,60,000	ફીટીંગ/સાધનો	40,00,000
બેંક ઓવરડ્રાફ્ટ	6,00,000	– ઘસારો	17,00,000
		સ્ટોક	46,00,000
		દેવાદારો	65,00,000
કુલ	1,98,00,000	કુલ	1,98,00,000

કંપનીની 2013-14ના વર્ષની યોજનાઓ નીચે મુજબ છે :

કંપની દરેક ₹ 10 નો એક એવા 2 લાખ ઈક્વિટી શેર, શેર દીઠ ₹ 5ના પ્રીમિયમથી ફેબ્રુ. 2014માં રોકડેથી બહાર પાડશે. કંપની જાન્યુઆરી 2014 માં ₹ 14 લાખના સાધનો રોકડેથી ખરીદશે ₹ 6 લાખની પાઘડી માંડી વાળશે. વર્ષ 2013-14ના અંતે ₹ 58 લાખનો સ્ટોક હશે.

વર્ષ દરમ્યાન નીચે પ્રમાણે વ્યવહારો થશે :

વેચાણ ₹ 4,80,00,000 ખરીદી ₹ 3,72,00,000 ગ્રાહકોને આપેલ સમય ગાળો 2 માસ, લેણદારો પાસેથી મળેલ શાખનો સમયગાળો (દોઢ માસ) $1\frac{1}{2}$ માસ. ઘટતી જતી બાકીની પદ્ધતિએ વાર્ષિક 10% લેખે ઘસારો ગણવાનો છે.

ઉપરની માહિતી પરથી નાણાંકીય વર્ષ 2013-14 માટે ભંડોળની પ્રાપ્તિ અને ઉપયોગ દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો.

The management of Govind Patel Trading Company is reviewing the Company's Financial requirements for the year 2013-14. The summarized Balance Sheet of the company as on 31-3-2013 is as under :

Liabilities	₹	Assets	₹
Equity Share Capital	80,00,000	Goodwill	12,00,000
Reserves and Surplus	72,40,000	Freehold building	52,00,000
Trade Creditors	39,60,000	Fittings/Equipments 40,00,000	
Bank Overdraft	6,00,000	– Depreciation 17,00,000	23,00,000
		Stock	46,00,000
		Trade Debtors	65,00,000
Total	1,98,00,000	Total	1,98,00,000

The company's plans are based on the following expectations for the year 2013-14.

Issue for the cash of 2 lack Equity Shares of ₹ 10 each at a premium of ₹ 5 per share in February 2014. Net equipments will be purchased for ₹ 14 lacks in January 2014 for cash. Goodwill will be written down by ₹ 6 lacks, stock at the end of the year 2013-14 will be ₹ 58 lacks.

The following financial transactions will occur at an even rate throughout the year. Sales ₹ 4,80,00,000. Purchases ₹ 3,72,00,000. The period of credit allowed to customers will be two months and the period of credit taken from suppliers will be one and half month. Depreciation will be provided at the rate of 10% per annum on diminishing balance method. Prepare from the above information statement of sources and application of funds for year 2013-14.

અથવા/OR

2. ગમે તે બેના જવાબ આપો :

Answer any **two** of the following :

(a) શૂન્ય આધારિત અંદાજપત્રનો ખ્યાલ.

Concept of Zero based budgeting.

(b) ધંધાકીય વ્યવસ્થાના અંદાજપત્રના ઘડતરમાં માનવ વર્તણૂકનું મહત્વ સમજાવો.

State the importance of human behavior aspect in framing the budget of a business organization.

(c) પરિવર્તનશીલ અંદાજપત્ર સમજાવો.

Explain the Flexible budget in brief.

3. મહેન્દ્ર લિ. એક મૂડી યોજનામાં ₹ 16 લાખનું રોકાણ કરવા માગે છે. જેનું અંદાજ આયુષ્ય 5 વર્ષનું છે. અને પાંચમાં વર્ષના અંતે તેની ભંગાર કિંમત શૂન્ય હશે. આવકવેરાનો દર 30% છે. ઘસારાની ગણતરી કરવા માટે સીધી લીટીની પદ્ધતિનો ઉપયોગ કરવામાં આવશે. કરવેરા પહેલાનો રોકડ પ્રવાહ નીચે મુજબ રહેશે :

પ્રથમ વર્ષ ₹ 30 લાખ, બીજું વર્ષ ₹ 25 લાખ, ત્રીજું વર્ષ ₹ 22 લાખ, ચોથું વર્ષ ₹ 40 લાખ અને પાંચમું વર્ષ ₹ 35 લાખ.

10%ના વર્તમાન દરે વર્ષવાર મૂલ્ય નીચે મુજબ રહેશે :

પ્રથમ વર્ષ 0.9091

બીજું વર્ષ 0.8265

ત્રીજું વર્ષ 0.7513

ચોથું વર્ષ 0.6830 અને

પાંચમું વર્ષ 0.6209

ઉપરની માહિતીના આધારે 10%ના વર્તમાન દરે વર્તમાન મૂલ્ય પદ્ધતિથી કંપનીની નફાકારકતા અને પરત આપ સમય શોધો.

Mahendra Ltd. is considering to invest ₹ 16,00,000 in a capital project. Its scrap value is zero and its economic life is 5 years. Tax rate is 30%. The straight line method is used for depreciation. Its cash flow before tax is as follows :

First year ₹ 30 lacks, Second year ₹ 25 lacks, Third year ₹ 22 lacks, Fourth year ₹ 40 lacks Fifth year ₹ 35 lacks. The present value factors at 10% are as follow :

1st year 0.9091

2nd year 0.8265

3rd year 0.7513

4th year 0.6830

5th year 0.6209

From the above information find out Profitability on the bases of Net present value Method at 10% rate of discount and find out payback period.

અથવા/OR

3. (a) મૂડી બજેટની વ્યાખ્યા આપી તેના હેતુઓ જણાવો.

Define Capital budgeting and state its objectives.

- (b) પરત આપ પદ્ધતિ સમજાવો.

Explain Pay back method.

4. (a) નીચેનામાંથી કોઈપણ બેના જવાબ આપો :

Answer any **two** from the following :

- (1) એક કંપની એ ₹ 100 નો એક એવા 10000, 10%ના ડિબેન્ચર બહાર પાડ્યા. આવકવેરાનો દર 30% છે. નીચેના સંજોગોમાં ડિબેન્ચરની પડતર શોધો.

જો કંપની 10%ના વટાવે ડિબેન્ચર બહાર પાડે તો

જો કંપની 15%ના પ્રીમિયમે ડિબેન્ચર બહાર પાડે તો

A company has issued 10000 10% debentures of ₹ 100 each. The tax rate is 30%. Calculate the cost of debentures under the following circumstances.

If they are issued debenture at a discount of 10%.

If they are issued debenture at a premium of 15%.

- (2) એ કુ. લિ. દરેક ₹ 100નો એક એવા 10%ના ઈ-રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર બહાર પાડે છે. શેર બહાર પાડવાનો ખર્ચ 5% છે. નીચેના સંજોગોમાં મૂડી પડતર શોધો :

જો કંપની ભાવોભાવ શેર બહાર પાડે તો

જો કંપની 10%ના પ્રીમિયમે શેર બહાર પાડે તો.

A company issues 10% irredeemable Preference Shares of ₹ 100 each. The floatation expenses are 5%. Find out the cost of capital if the shares are issued at par and if the shares are issued at 10% premium.

- (3) ગાર્ડન સિલ્ક મિલ લિ. ની વર્ષ 2013 દરમ્યાનની કુલ મિલકતો ₹ 60 લાખની છે અને વર્ષ દરમ્યાનનું વેચાણ ₹ 90 લાખનું હતું. કમ્પનીનો કરવેરા પછીનો ચોખ્ખો નફો ₹ 4 લાખ છે. કરવેરાનો દર 33.33 ટકા છે.

કમ્પનીના વર્ષ 2014ના અંદાજપત્રીય આંકડા નીચે મુજબ છે :

વેચાણ ₹ 1 કરોડ 20 લાખ, કરવેરા પછીનો ચોખ્ખો નફો ₹ 4,20,000 કુલ મિલકતો ₹ 80 લાખ.

રોકાયેલી મૂડી પર વળતરના દરમાં કેટલો ફેરફાર થશે અને ફેરફારના કારણો શું ?

The total assets of Garden Silk Mills Ltd. During 2013 is ₹ 60,00,000 and its sales were ₹ 90,00,000. Its net profit after tax is ₹ 4,00,000. Tax rate is 33.33%

The budgeted figures for the year 2014 are : Sales ₹ 1,20,00,000 and net profit after tax ₹ 4,20,000, Total assets ₹ 80,00,000. What will be the change in returns on capital employed ? Why ?

- (4) રોકાયેલ મૂડી પર વળતરના દરનો ખ્યાલ સમજાવો.

Explain the concept of return on capital employed.

- (b) નીચે આપેલી માહિતી પરથી કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરીયાત દર્શાવતું પત્રક તૈયાર કરો :

વાર્ષિક ઉત્પાદન 1,20,000 એકમો, એકમ દીઠ વેચાણ કિંમત ₹ 10/-

કાચી માલસામગ્રી વેચાણ કિંમતના 60%

પ્રત્યક્ષ મજૂરી વેચાણ કિંમતના 10%

શિરોપરી ખર્ચ વેચાણ કિંમતના 20%

માલસામગ્રીની જરૂરીયાતના બે માસ જેટલો માલ સ્ટોક રાખવામાં આવે છે.

ઉત્પાદનનો સમયગાળો 1 માસ, તૈયારમાલનો સ્ટોક 3 માસ, દેવાદારોને આપેલ શાખનો સમયગાળો 3 માસ, લેણદારોએ આપેલ શાખનો સમયગાળો 2 માસ, સરેરાશ રોકડ સિલક ₹ 40,000/-

મજૂરી અને શિરોપરી ખર્ચ બીજા માસની શરૂઆતમાં ચૂકવવામાં આવે છે. ઉત્પાદનના શરૂઆતના તબક્કામાં કાચી માલસામગ્રી ઉપયોગમાં લેવામાં આવે છે. જ્યારે મજૂરી અને શિરોપરી ખર્ચ નક્કી કરેલી સમયમર્યાદામાં ચૂકવવામાં આવે છે.

Prepare an estimate of working capital required, from the following information :

Production annual 1,20,000 units, selling price per unit ₹ 10.

Raw materials 60% of selling price, Direct wages 10% of selling price, Overheads 20% of selling price.

Material on hand is for 2 month's requirement.

Production period 1 month, finished goods in stock 3 months, credit allowed to customers 3 months, credit for materials 2 months, Average cash balance ₹ 40,000.

Wages and overheads are paid in the beginning of next month. The raw materials used in production is charged in the initial stage, while wages and overheads are incurred uniformly.

અથવા/OR

કાર્યશીલ મૂડી એટલે શું ? કાર્યશીલ મૂડીમાં આવતા ઘટકો જણાવો.

What is Working capital ? Explain the components of working capital.
